

Exodus dla Żydów

Fundament ich tożsamości religijnej i narodowej.

Najważniejsze święta związane są z Exodusem:

- Pascha i Święto Przaśników
- Święto Tygodni (Szawuot)
- Święto Namiotów (Sukkot)

Byliśmy niewolnikami faraona w Egipcie lecz wywiódł nas stamtąd Pan silną ręką i wyciągniętym ramieniem. A przecież gdyby Najświętszy, niech będzie błogostawiony, nie wyprowadził naszych Praojców z Egiptu, to wciąż i my, i nasze dzieci, i nasze wnuki bylibyśmy niewolnikami faraonów w Egipcie. A im kto bardziej oddaje się opowiadaniu o Wyjściu z Egiptu, tym bardziej jest godny pochwały. (Fragment Hagady na Pesach)

Exodus dla chrześcijan

Istnieje bezpośredni związek pomiędzy Exodusem a najważniejszymi wydarzeniami wiary chrześcijańskiej: śmiercią i zmartwychwstaniem Chrystusa.

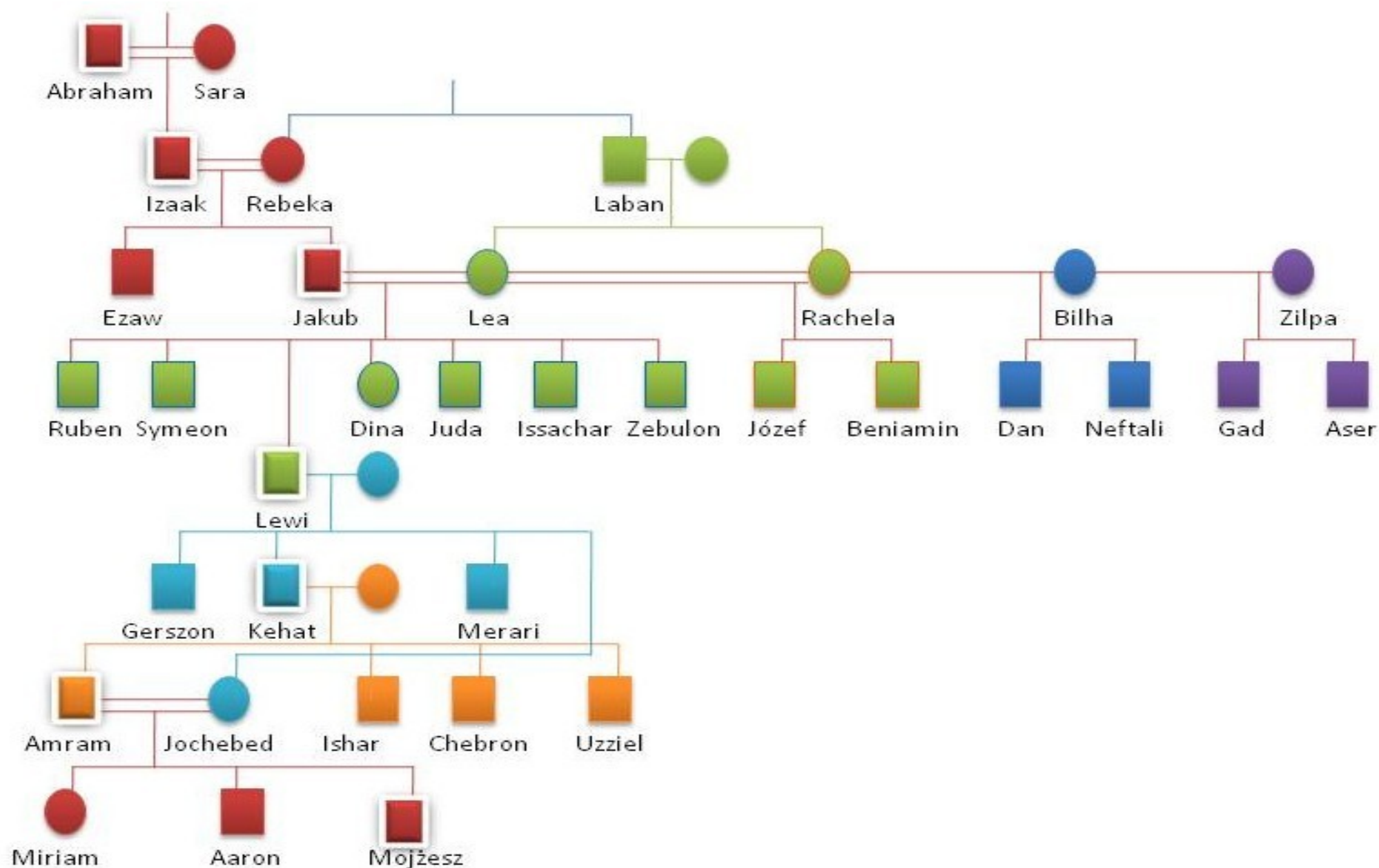
Exodus jest kluczem interpretacyjnym chrześcijańskiego życia:

- Wyzwolenie z niewoli egipskiej jest zapowiedzią wyzwolenia z grzechu i śmierci.
- Wędrówka Izraelitów przez pustynię jest symbolem naszej wędrówki wiary.
- Ziemia Obiecana – Raj.

Jest to ta sama noc, w której niegdyś ojców naszych, synów Izraela, wywiodłeś z Egiptu i przeprowadziłeś suchą nogą przez Morze Czerwone. (Fragment Exsultetu – Orędzia paschalnego, które śpiewane jest w Wielką Sobotę podczas Wigilii Paschalnej)

Mojżesz - genealogia

Exodus – geografia

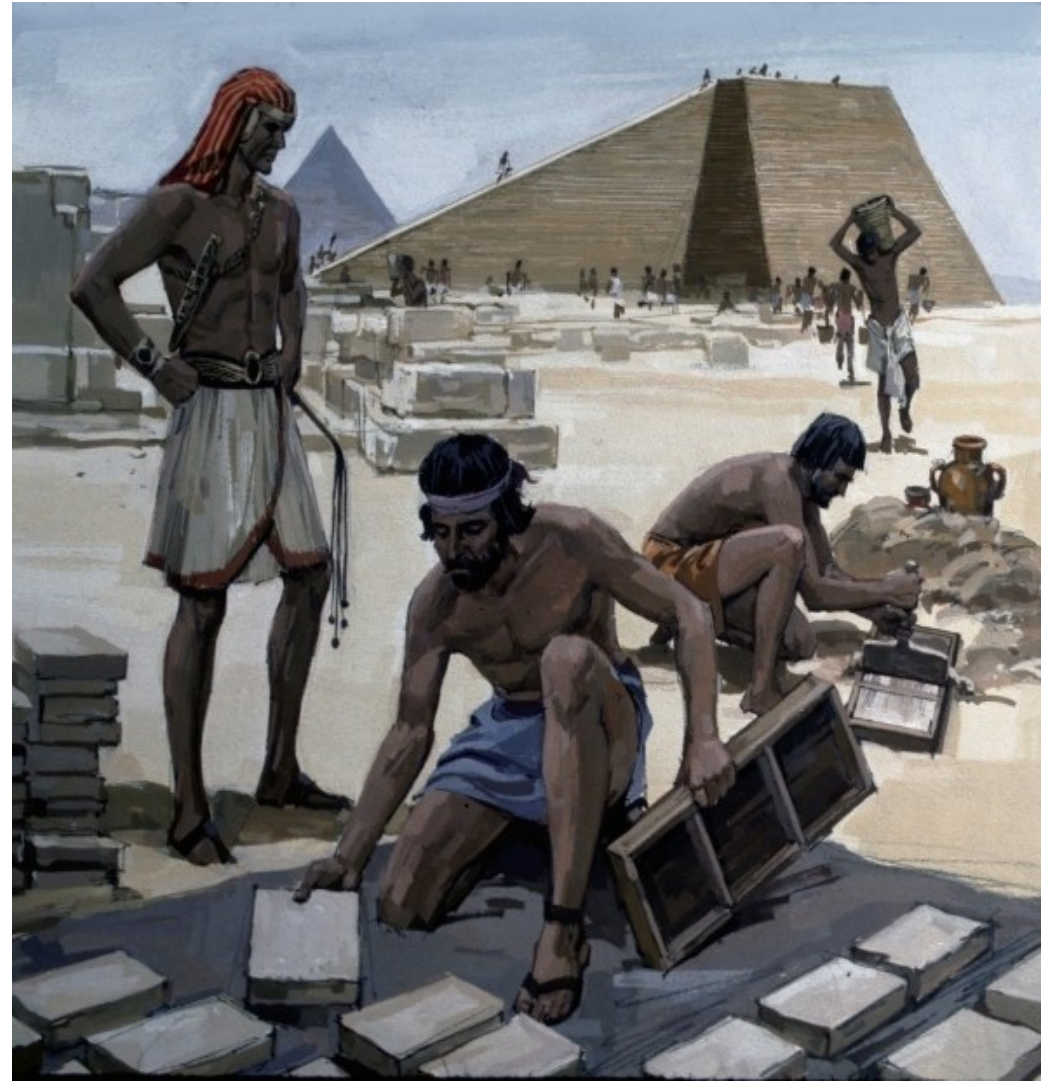
- Wj 1 - 50
- Egipt
- Goszen
- Nil
- Morze Czerwone
- Synaj

Prawdopodobna trasa (czerwona) wędrówki Narodu Wybranego z Egiptu do Ziemi Obiecanej.

Sytuacja Izraelitów w Egipcie

- **Wj 1**
- Izraelici mieszkają w Egipcie przez ponad 400 lat (Wj 12, 40-41).
- Stają się coraz liczniejsi i bogatsi.
- Faraon i Egipcjanie widzą we wzrastającej potędze Izraelitów zagrożenie.
- Postanawiają więc wykorzystać ich jako tanią siłę roboczą.
- Niewola egipska jest obrazem niewoli grzechu i śmierci, której podlegali wszyscy ludzie przed przyjściem Chrystusa.

Historia Mojżesza - narodziny

- **Wj 2, 1-10**
- W jakich okolicznościach narodził się Mojżesz?
- Gdzie się wychował?

Historia Mojżesza - ucieczka

- Wj 2, 11-22
- Dlaczego Mojżesz musi uciekać z Egiptu?
- Mojżesz u Madianitów.

Historia Mojżesza - powołanie

- **Wj 3,1 – 4,17**
- Mojżesz spotyka na pustyni krzew gorejący. W ten sposób objawia mu się Bóg.
- JHWH – Bóg objawia swoje Imię i powierza Mojżeszowi zadanie.
- **Gdzie Bóg objawia się Mojżeszowi?**
- **Jakie zadanie otrzymuje Mojżesz od Boga?**

Mojżesz u faraona - plagi

- **Wj 7,14 – 10,29**
- Mojżesz i Aaron u faraona.
- Dlaczego plagi?
- Ile było plag egipskich i jakie?

Mojżesz u faraona - plagi

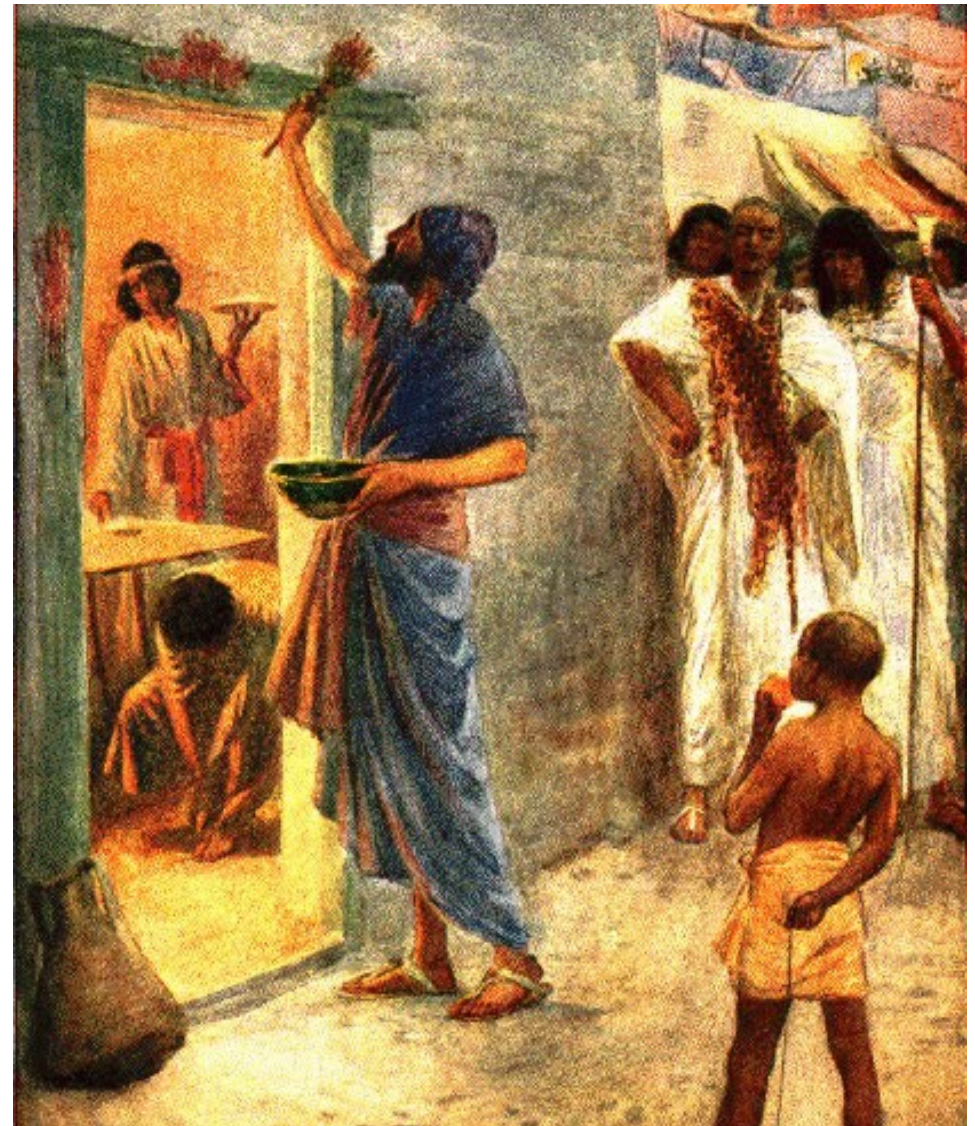
- **Wj 7,14 – 10,29**
- Mojżesz i Aaron u faraona.
- 10 plag, które mają zmusić faraona do wypuszczenia Izraelitów z niewoli:
 - przemiana wód Nilu i całej wody w Egipcie w krew.
 - żaby.
 - komary.
 - muchy.
 - pomór bydła.
 - wrzody.
 - grad.
 - szarańcza.
 - ciemność.
 - śmierć pierworodnych.

John Martin, *Plaga gradu* (1823)

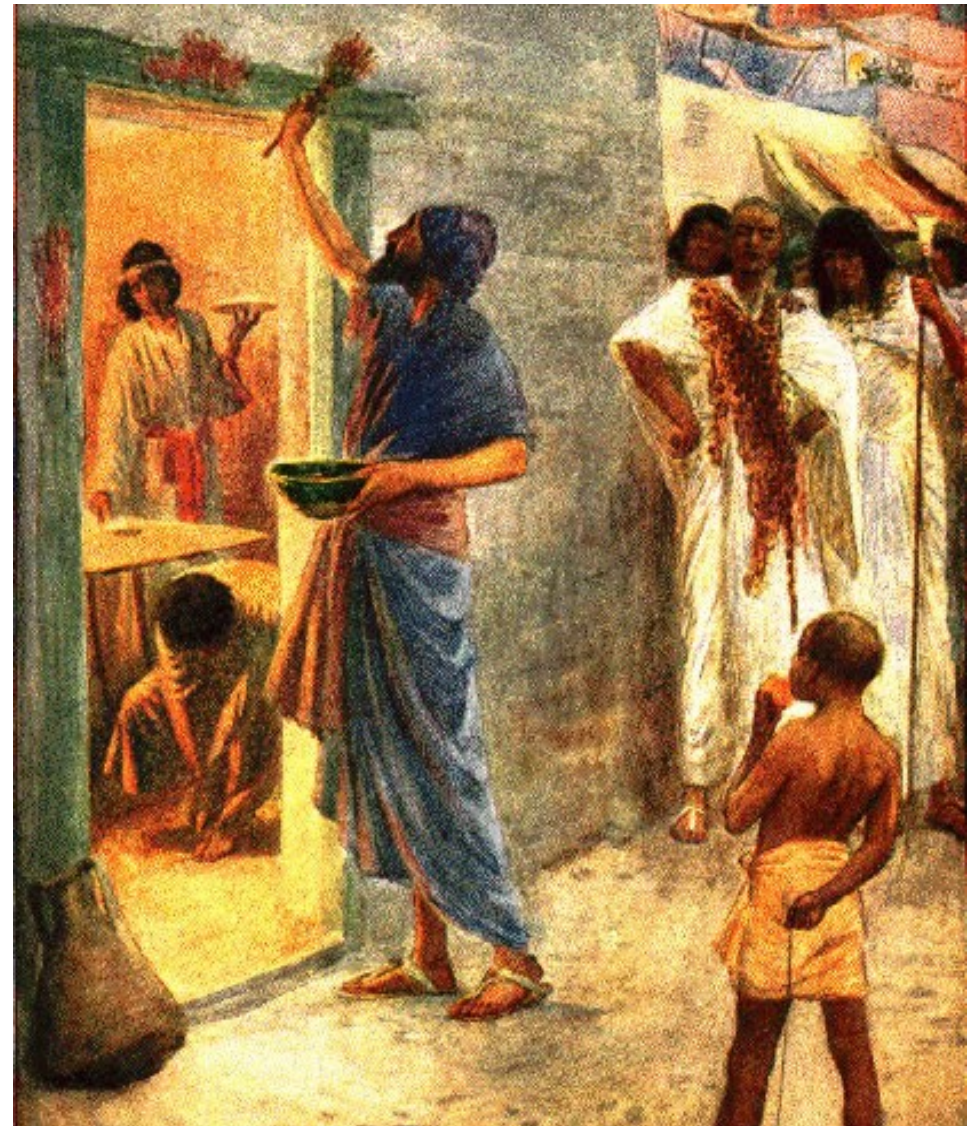
Pascha i wyjście z Egiptu

- **Wj 11 - 12**
- Na czym polegała ostatnia, dziesiąta plaga?
- Jak Izraelici mieli przygotować i spożyć paschę?
- Czym jest Pascha dla Żydów?

Pascha i wyjście z Egiptu

- **Wj 11 - 12**
- Dziesiąta plaga: śmierć pierworodnych.
- Przygotowanie Paschy:
 - Krew baranka.
 - Wieczera paschalna.
- Pascha – najważniejsze święto żydowskie. Jest ono pamiątką wyjścia z niewoli egipskiej i przejścia przez Morze Czerwone.
- Faraon wypuszcza Izraelitów z Egiptu z całym dobytkiem.
- Pascha – Ostatnia Wieczerza
Krew baranka – Krew Chrystusa.

Pascha i wyjście z Egiptu

Stara rycina biblijna przedstawiająca 10. plagę egipską: anioł śmierci omija dom izraelski, na drzwiach którego widzi krew baranka; wewnątrz rodzina izraelska spożywa wieczerzę paschalną.

Przejście przez Morze Czerwone

- Wj 13,17 – 14,31
- Dlaczego faraon ściga Izraelitów? (Wj 14, 5-7)
- Dlaczego przejście przez Morze Czerwone było tak ważne dla Izraelitów?
 - Bóg wyraźnie pokazał, że się nimi opiekuje.
 - Ostatecznie uwalniają się od Egipcjan Od tego momentu są wolnymi ludźmi.
- Wody Morza Czerwonego – Wody chrztu.
- Faraon i jego wojsko – szatan i siły zła.

Cuda Mojżesza na pustyni

- **Wj 16,1 – 17,7**
- Jakich cudów dokonuje Bóg przez Mojżesza podczas wędrówki przez pustynię?

Cuda Mojżesza na pustyni

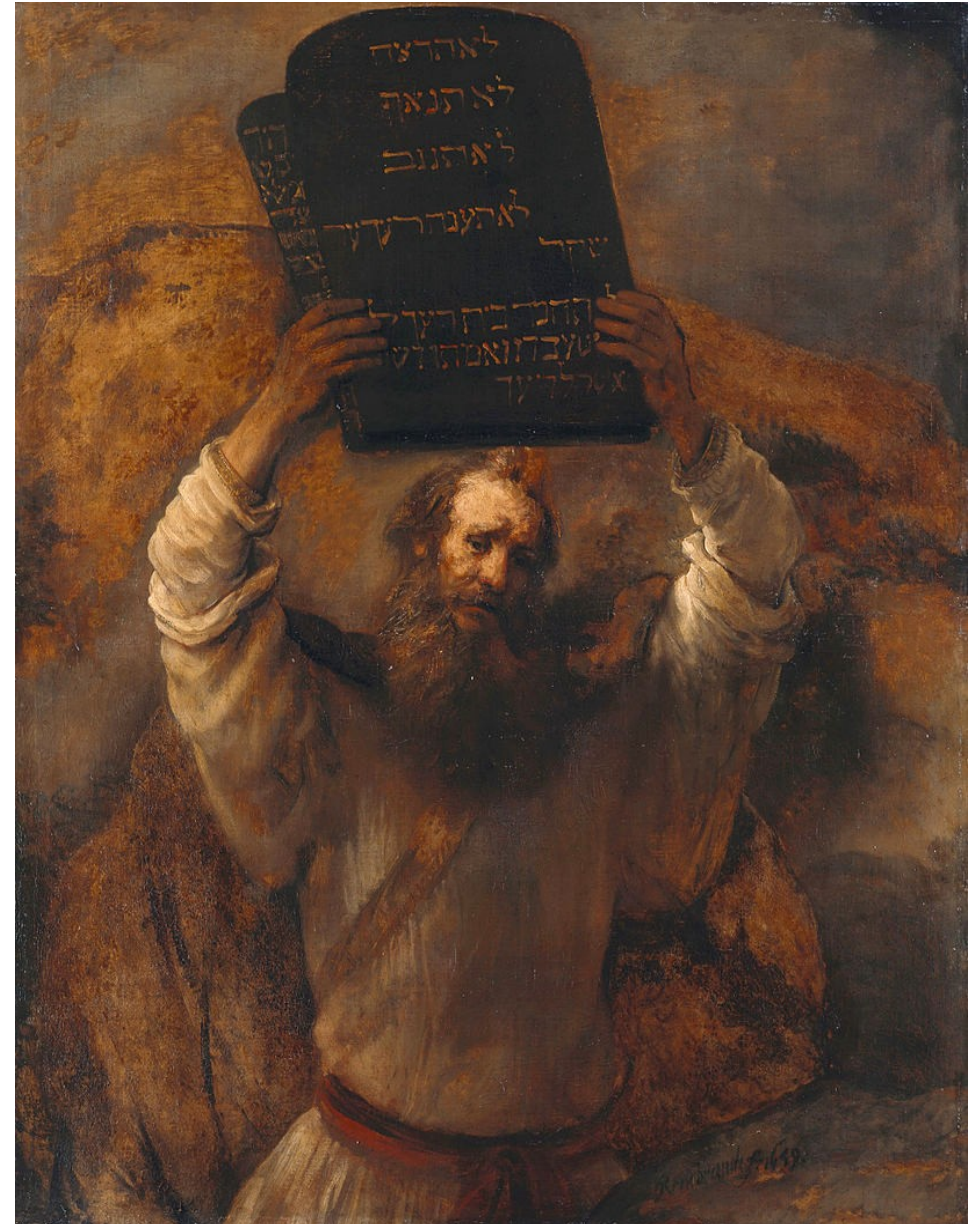
- **Wj 16,1 – 17,7**
- Podczas wędrówki Izraelici często narzekają i buntują się przeciw Bogu i Mojżeszowi. Aby ich przekonać o Bożej opiece i zachęcić do dalszej wędrówki Mojżesz, na polecenie Boga, dokonuje wielu cudów:
 - Manna.
 - Przepiórki.
 - Woda ze skały.
 - Wąż miedziany.
- Cud to nie tylko wydarzenie wbrew prawom przyrody.
Cud to znak od Boga. Może więc być to zwyczajna sytuacja, ale dziejąca się w określonym miejscu i czasie.
- Naukowe wyjaśnianie jakiegoś cudu opisanego w Biblii nie powoduje więc, że przestaje być on cudem, czyli znakiem od Boga dla człowieka.
- [Manna - Eucharystia](#)

Tintoretto, *Mojżesz wyprowadza wodę ze skały* (1577)

Przymierze na górze Synaj

- **Wj 19,1 – 24,11**
- Jaka jest inna nazwa góry Synaj?
- W jaki sposób zostało zawarte przymierze?
- Co wydarzyło się zaraz po zawarciu przymierza?

Rembrandt van Rijn, *Mojżesz z tablicami dekalogu*

W.C. Simmonds,
Złoty cielec
(Mojżesz rozbija
tablice dekalogu)

Przymierze na Górze Synaj

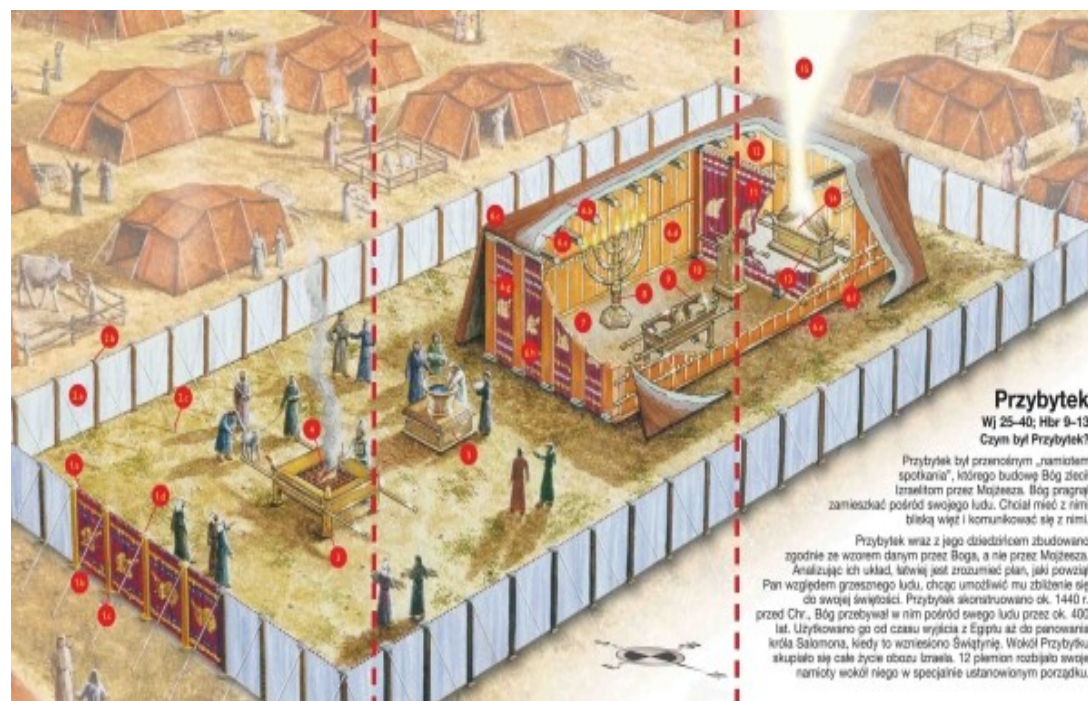
- **Wj 19,1 – 24,11**
- Lud obozuje u stóp góry, Mojżesz zaś wchodzi na nią i rozmawia z Bogiem.
- Zawarcie przymierza pomiędzy Bogiem a Izraelem (Wj 24,1-11).
- Lud ma być wiernym Bogu oraz przestrzegać prawa, którego sercem jest Dekalog, Bóg zaś ma opiekować się Izraelitami i wprowadzić ich do Ziemi Obiecanej.
- Tablice przykazań – Mojżesza na górze przez 40 dni i nocy.
- Złoty cielec (Wj 32) – zerwanie przymierza.
- Odnowienie przymierza (Wj 34)
- **Stare przymierze – Nowe przymierze.**
Góra Synaj – Góra Błogosławieństw.

Rembrandt van Rijn, *Mojżesz z tablicami dekalogu*

Namiot Spotkania

- **Wj 36 – 38.**
- Izraelici budują Arkę Przymierza oraz Namiot Spotkania, który ma być przenośną świątynią Boga Jahwe, który wędruje wraz ze swoim ludem.
- Aaron i jego synowie zostają kapłanami.

"Ile razy obłok wznosił się nad przybytkiem, Izraelici wyruszali w drogę, a jeśli obłok nie wznosił się, nie ruszali w drogę aż do dnia uniesienia się obłoku." (Wj 40, 36-37)

40 lat na pustyni

- Lb 13 – 14.
- Mojżesz wysłał zwiadowców do ziemi Kanaan.
- Jakie wieści przynoszą zwiadowcy? (Lb 13, 27-33)
- Bunt Izraelitów przeciw Mojżeszowi.
- Na czym polegał grzech narodu wybranego?
- Kara: to pokolenie nie wejdzie do ziemi obiecanej. Błąkają się przez 40 lat po pustyni.

